

LJUDSKI GLAS

POLITIČNI TEDNIK ZA SLOVENSKO LJUDSTVO.

Izhaja vsak četrtek in stane za vse leto 18 K, za pol leta 9 K, za četrt leta K 450 in na mesec K 150. Posamezna številka stane 50 vinarjev. Inserati po dogovoru.

Vse dopise in pošiljatve je frankirati in naslavljati na: „LJUDSKI GLAS“, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6, I. nadstr., Učiteljska tiskarna.

Zaupni sestanek

priređi

Kmetško-delavska zveza

v nedeljo, dne 29. februarja 1920 ob 9. uri dopoldne v hotelu „TIVOLI“ v Ljubljani.

DNEVNI RED:

1. Položaj kmetško-delavskega ljudstva.
2. Organizacija „Kmetško-delavske zveze“.
3. Volitev pripravljalnega odbora.
4. Naša organizacija in naš tisk.
5. Slučajnosti.

Ker bo vstop dovoljen le povabljenim, naj se vsi, ki se žele udeležiti tega važnega zborovanja, javijo takoj pisмено uredništvu „Ljudskega Glasu“, da jim bo mogoče pravočasno dostaviti vabilo.

Iz vsake fare, iz vsake občine mora priti zaupnik na to velepomembno zborovanje, na katerem se bodo položili temelji veliki organizaciji kmetško-delavskega ljudstva.

SKLICATELJI.

Ta teden izide

Poučna knjižnica „Ljudskega glasu“

I. zvezek

Za staro pravdo!

Napisal

FRAN ERJAVEC.

Opozarjamo vse naše somišljenike, čitatelje in prijatelje na to lepo knjigo, ki obravnava v poljudni obliki celotno vprašanje našega kmetiško-delavskega ljudstva.

Cena bo okrog 6 kron.

V vsako hišo „Za staro pravdo“!

LISTEK.

Kuta v ljudskem humorju.

Priredil S--k.

Morda se v nobenem stanu ni ohranilo toli dovtipov in šaljkv kot o menihih. V naravi človeka je, da ljudstvo, uvideč prikrit razloček med besedo in dejanjem, izrazi svoje mnenje brezobzirno in satirično.

Ljudstvo je z zdravim razumom izravnilo slavo služabnikov cerkve s hinaravstvom in njih napačnim življenjem. Izid tega razumevanja se ne more drugače izraziti, nego z dovtipom ali satiro. Pri pomniti moram, da je protiklerikalni humor starejše dobe izšel iz pobožnega človeka, ki je vsak dan opazoval na lastne oči razliko med besedami božjih služabnikov in med njihovimi dejanji, zlasti na piki je imelo ljudstvo menih.

Ta ljudski humor o kuti še vedno ni popolnoma izginil. V naslednjem podajamo našim bralcem nekaj takih smešnic.

Ven z njimi!!

Dosedanja dem.-socialistična vlada v Belgradu je predložila regentu Aleksandru v podpis ukaz, s katerim se razpušča parlament in razpisujejo nove volitve.

Regent je odrekel podpis in vlada je odstopila, nakar je poveril regent sestavo nove vlade staroradikalcu Vesniču.

Tako se glase suha poročila, če pa pogledamo za kulise, pa izgleda marsikaj drugače.

Opetovano smo opisali našim bralcem sedanji „parlament“ kraljevine SHS. Sestoji iz gruč ljudi, ki jih ni nihče volil in ki jih ne bo nikdar več nihče volil. Postavili in imenovali so se poslancem kar sami in ta gospoda si sedaj domišlja, da ima pravico vladati in delati postave. Naši klerikalci, srbski, s krvjo obrizgani staroradikalci, hrvaški grofje, baroni in veliki magnatje, bosanski age itd. Ti ljudje si domišljajo, da bodo vladali jugoslovanskemu ljudstvu! Ne, ne, stokrat ne.

Na to edino pravilno stališče se je postavila tudi dosedanja demokratsko-socialistična vlada in zahtevala, da se ta nezaslišan „parlament“, ki itak ni bil zmožen prav nobenega resnega dela, razžene in da se razpišejo nove volitve. Tega se je pa opozicija (slovenski in hrvaški klerikalci ter srbski staroradikalci) silno prestrašila. Vedela je, da bo ljudstvo pri volitvah strašno obračunalo z njimi, zato so se

zball ljudstva

ter napeli vse sile, da se preprečijo nove

volitve. Poslali so v boj vse, kar so našli, zlasti visoke generale, da vplivajo na regenta, naj ne podpiše ukaza, s katerim se razpušča „parlament“ in razpisujejo volitve.

Posrečilo se jim je, regent ni podpisal, vlada je odstopila in „na krmilu“ je opozicija. Pa tudi ta, če bo sploh zmožna sestaviti vlado, ne bo mogla večno vladati brez ljudstva, preje ali sleje bo morala razpisati volitve in tedaj, gorje je. Naše ljudstvo bo šlo kakor en mož v boj proti njim.

Za vsak slučaj je treba vzeti v poštev, da zavladajo v Belgradu naši klerikalci in njihovi srbohrvaški bratci. Umevno je, da bodo napeli vse moči, da sestavijo njim ugodni volivni red, vpregli bodo v svoj voz ves državni aparat ter si skušali z nasiljem in sleparijami priboriti pri volitvah moč in zmago.

Mi se tega ne strašimo. Na krmilu bo morda nazadnjaštvo, a tega naše ljudstvo odklanja danes bolj nego kdaj popreje. Čim večji bo pritisk, tem groznejši bo odpor. Kakor lev bo šlo naše ljudstvo v boj, da pomandra ostudnega klerikalnega gada, da pogazi nazadnjaštvo.

Pravijo, da bodo sklicali parlament. Prav, naj ga, a mi slovesno izjavljamo, da ne priznavamo nobenega njegovega sklepa, ker sedanji poslanci — samozvanci nimajo pravice govoriti v imenu ljudstva. Ven z njimi iz parlamenta! Ven z volitvami!

Naročajte „Ljudski Glas“!

Nekdaj so radi pripovedovali naslednje iz življenja menihov: V samostanu „Esrom“ so nekoč bivali menih reda sv. Bernharda. Ravnali so se strogo po svojih predpisih, postili so se, da so bili suhi kot trske, hvalili Boga po dnevu in po noči in kljubovali so vsem izkušnjam. To je že delj časa z jezo opazoval vrag „Opička“. Zato se je vedno klatil okolo samostana in premišljeval, kako bi med menih napravil nered.

Izpremenil se je torej v mladega moža, prišel je pred samostan in prosil, da bi rad govoril z gospodom gvardijanom. Gvardijan je prišel pred vrata in vprašal: „Odkod pa, mladi mož, kaj želiš? Ako imaš kako poročilo, sem z njimi!“

Vrag opička se je hlinil silno ponižnega in rekel: „Gospod, jaz sem revež kuharski pomočnik; ako me hočete vzeti v službo, bom Vam zvesto služil. Na mojo molčečnost se pa lahko zanesete.“ Mladenič je bil gvardijanu všeč, zato je bil odgovor ugoden. „Prihajaš ravno prav, ker smo brez pomočnika. Hočeš li ubogati,

boš kmalu povišan.“ Opička se je lepo zahvalil, odhitel v kuhinjo k mojstru kuharju ter se mu priporočil v varstvo. Od te minute je imel samostan hudiča za kuharskega pomočnika. Le ta ni bil len in je začel takoj delati zgago. Čez nekato pet dni je zasačil gvardijan novega pomočnika, da se je valjal v pepelu. „Povej mi, kujon, kako ti je ime? Imenujejo me Opička — moj dom pa je daleč.“ Je odgovoril vrag. Gvardijan je vprašal dalje: „Povej ti meni — Opička, lai znaš pariti pse?“ Opička se je nasmehnil: „Zakaj ne? Razumem temeljito še vse kaj drugega. Znam spraviti skupaj tudi može in ženske — v tem oziru sem mojster. Ako želite, vam pripeljem najkrasnejšo ženo tega okraja po noči v vašo celico; jutraj pa jo spravim ven tako, da še samostanske miši ne bodo o tem izvedele.“ Gvardijanu je ob tem pogovoru postalo vroče. Ozrl se je previdno okolo sebe in zašepetal:

„Opičko, zlati Opičko, najljubši mojih služabnikov! Je li to mogoče, da mi ti pre-

V vladi.

III.

V zadnjih dveh številkah smo povedali, kaj je storila naša stranka za časa svojega sodelovanja v vladi za invalide in begunce. To pa še daleko ni vse. Skrbela je po svojem poverjeniku s. Prepeluhu po vseh močeh za revno ljudstvo. V to svrhu je posebno važno osnovanje oblačilnice.

Vsak iz lastne izkušnje ve, kaka kriza je nastala v lanskem pomlad glede obleke. Cene so se dvigale vsako uro in še dobiti ni bilo ničesar. Tedaj je sodrug Prepeluh kot tedanji poverjenik za socialno skrbstvo osnoval oblačilnico, ki bi po najnižji režijskih cenah preskrbovala revno prebivalstvo z obleko. Žal, da centralno vlado, v kateri so imeli tedaj mogočno besedo tudi slov. klerikalci, ni bilo mogoče zainteresirati za to idejo in zato tudi ne dobiti prav nobene podpore iz Beograda.

Brez vsake pomoči se je torej osnovala ta oblačilnica. Blago je dobivala večji del iz Italije in sicer v zameno za naša živila. Poverjeništvu je nakupilo v Banatu živila, jih poslalo na Laško, v zameno je pa dobilo obleko. Ker tu ni bilo vmes nobenih verižnikov, se je lahko prodajala ta obleka izdatno ceneje ljudstvu, nego se je dobila v trgovini. Nič čudnega, če se je sodrug Prepeluh zato zapletel kmalu v boj z lakomnimi trgovci, ki so hujskali proti oblačilnici tudi v klerikalni belgijski vladi, ki je zato vedno bolj nasprotovala oblačilnici in ji delala težave.

Pa naša stranka se ni ustrašila nobenih naporov, delala je neizprosno dalje in oblačilnica se je od meseca do meseca lepše razvijala v neizmerno korist ljudstva.

Samo v letu 1919 se je razdelilo med revno ljudstvo blaga v vrednosti nad 600.000 K. Preskrbela je po zelo znižanih cenah obavev mnogim kategorijam stalnih nameščencev in jim omogočila nabavo obleke s tem, da se jim je dovolilo plačati blago v 10 mesečnih obrokih. Razvoj te naše oblačilnice kaže zlasti dejstvo, da je imela v januarju letošnjega leta blizu 100 milijonov kron prometa. Upati je, da se ta, za naše revno ljudstvo velevažna institucija še razvije, da bo zadovoljila potrebam revnega ljudstva še v večji meri. Zlasti bo treba misliti na preskrbo kmetijskega prebivalstva z obleko.

Največje važnosti je pa oblačilnica zato, ker je tiščala z močno konkurenco

skrbiš žensko? „Bodite brez skrbi; popolnoma mojstrsko. Imenujte mi dotično gospo ali gospodično, katero poželite in kmalu bo Vaša, da jo boste sili.“ „Toraj pazi: v bližnji vasi — takoj prva hiša — stanuje krasna devotica. Ako mi tisto pripelješ sem — in ako ona ustreže moji želji, dobiš dobro nagrado.“ Opička je takoj obljubil, češ, še danes zvečer bo dekle Vaše.“ Takoj na to se je vrag vrnil v kuhinjo, pomival krožnike, opravljal druga dela, ki mu jih je naročil; med tem je pa snoval nove načrte. Komaj se je stemnilo, se je podal k dotični gospodični, ki ga je najvljudneje sprejela. Opička je govoril tako: „Bodi zdrava, najkrasnejša med ženami! Moj gospod se je strastno zaljubil v Vas in umre, preden bo jutri dan, ako ga ne uslišite.“ Dogovoril je — in ji podal rožo z vražjim vonjem, ki jo je prijetno omamil. „Aj — Bog obvaruj te nesreče, da bi tako dober gospod zaradi mene umrl. Hočem storiti vse, da prepričim nesrečo.“ „Pojdite toraj z menoj k gospodu gvardijanu“ — reče vrag — nakar je deklco neopaženo spravil v celico gvardijana, kjer je bila z odprtim naročjem sprejeta.

(Dalje prih.)

cene k tlom. Trgovec ni upal zahtevati za 1 m blaga 500 K, če ga je pa prodajala oblačilnica poleg njega po 300 K. Da je to istina, nam kaže dejstvo, da je enako blago v Zagrebu in Belgradu danes dvakrat in še večkrat dražje.

Tako si torej misli naša stranka delo za ljudstvo v javni upravi in tako tudi dela, zato ji vse laži in vsa podla obrekovanja nasprotnikov ne morejo škodovati. Z nami je ljudstvo, ker smo mi z njim.

Zaupni okrožni sestanki Kmetско-delavske zveze.

Preteklo nedeljo, dne 15. t. m., so se vršili po deželi zaupni okrožni sestanki, ki so pokazali nepričakovano veliko zanimanje za novo se snujočo „Kmetско-delavsko zvezo“. Ure in ure so prehodili zaupniki posameznih občin peš in že to nam znači njihovo navdušenje in požrtvovalnost. Kmetско ljudstvo je do grla sito klerikalnega in liberalnega jarma in vedno jasneje spoznava, da je le v naši stranki rešitev in bodočnost. Vse kaže, da bo v Sloveniji v par mesecih izvršena in izgrajena organizacija socialističnega kmetско-delavskega ljudstva, ki bo tako mogočna, da se v Sloveniji ne bo dalo brez nje nikdar več vladati, kaj sele proti njej. Poročila, ki so došla iz posameznih zaupnih sestankov, so tako razveseljiva, da smemo biti uverjeni, da je naša zmaga na vsej črti zagotovljena.

Naj govoriijo poročila sama:

Kranj.

Ob 10. uri dopoldne se je zbralo v gostilni na Fidru lepo število zaupnikov iz vseh krajev Gorenjske, le žal, da mnogi zaupniki niso dobili v roke pravočasno zadnje številke „Ljudskega Glasa“, ki opozarja, da se sestanki vrše 15. t. m. in ne, kakor je bilo pomotoma javljeno, dne 22. februarja. Poročal je sodrug Erjavec o „Kmetско-delavski zvezi“, njenem načrtu, programu itd., kar so vzeli zaupniki z zanimanjem na znanje. V posvetovanjih, ki so se nato vršila, se je pokazalo, da bo treba osnovati le na Gorenjskem v najkrajšem času kakih 20 krajevnih organizacij KDZ. Priglasilo se je tudi več delegatov za zaupni sestanek, ki se vrši 29. t. m. v Ljubljani, zlasti veliko zanimanje pa vlada za naš tisk. Samo brošure „Kja hoče Kmetско-delavska zveza“ so vzeli zaupniki s seboj tisoč izvodov, da lo rajširijo med ljudstvo. Veliko zanimanje vlada tudi za našo gospodarsko organizacijo, ki bo delovala v okvirju K. D. Z. Stranka upa, da bo mogoče v doglednem času zadovoljiti vse te želje, takoj bomo pa uvedli veliko akcijo, s katero se bo naše člane preskrbelo po najnižjih cenah z obleko. Gorenjska, nekdanja najzanesljivejša klerikalna trdnjava, se podira in trumoma zapušča klerikalne vrste ter prihaja k nam.

Celje.

V Celju se sestanek žal ni vršil, ker so bili zaupniki vsled škandaloznih poštnih razmer prepozno obveščeni, da se vrši sestanek 15. t. m. in ne 22. t. m. Kdor bi se želel udeležiti zaupnega sestanka v Ljubljani, naj se nemudoma prijavi uredništvu „Lj. Glasa“, da mu pošlje vabilo.

Brežice.

V nedeljo, dne 15. t. m., se je vršil v Brežicah v prostorih hotela pri „Črnem orlu“ zbor zaupnikov kmetско-delavske zveze za brežiški in krški okraj. Zastopano je bilo veliko občin, in sicer Brežice z 2 delegatoma, Zakot s 7 delegati, Sela z 1 delegatom, Dobova z 2 delegatoma, Kapela z 2 delegatoma, Pišce s 3 delegati, Artiče z 2 delegatoma, Globoko z 1 dele-

gatom, Videm s 5 delegati, Čatež s 11 delegati, Rudavas s 3 delegati, Bojno z 1 delegatom, Cerklje z 1 delegatom itd. — Predsednikom zborovanja je bil izvoljen sodrug Ivan Baraga, zapisnikarjem pa sodrug Hervojo. Prvi je poročal sodr. A. Prepeluh o političnem položaju in o ciljnih ter namenih „Kmetско-delavske zveze“. Za tem poročilom se je razvila zanimiva in obširna debata. Udeležili so se je sodrugi Hervojo, Baraga, Lorber, Kovačič, Krofelj, Oštir, Kolar in dr. Govorilo se je o organizaciji, o preskrbi živil in obleke, osemurnem delavniku, vojnih ujetnikih, agrarni reformi, o skupnih gmajnah in pašnikih in enakih rečeh, ki leže na srcu kmetско-delavskemu ljudstvu. Sklenilo se je ustanovljati med ljudstvom „Kmetско-delavske zveze“, poleg tega pa se je izvolil še posebni „Gospodarski odbor“, ki mu načeluje sodr. Ivan Baraga iz Brežic. V odboru so: Celec Jožef, Simon Ivan, Bradač Ivan, Lorber Martin, Zorko Anton, Šetinc Jožef, Kolar Ivan in Hervojo Jožef. Poleg gospodarskega odbora se je izvolil tudi zaupniški zbor, v katerem so sledeči sodrugi: Molan Ivan iz Bojane, Podgoršek Ivan iz Pišcec, Koprivc Franc iz Dobovc, Zakšek Franc iz Sela, Krofelj Michael iz Artič, Perkman Jožef iz Brezine, Zupančič Janez iz Pesja, Druškovič Michael iz Črešnjevcev, Kovačič Jožef iz Kapela. Kot delegati za ustanovni shod, ki bo v nedeljo dne 29. t. m. v Ljubljani, je bilo določenih 5 delegatov. Zborovanje je lepo uspelo in bo rodilo lep sad, ako se bodo poklicani posvetili delu. Samostojna kmetiška stranka, ki so jo vsi označili kot protisocialno in reakcionarno, bo dobila v Kmetско-delavski zvezi močnega tekmeca, klerikalna stranka s svojim medvojnim „delom“ pa odločnega nasprotnika. Le na smotreno delo!

Iz Maribora.

Telefonično poročilo: Udeležba na sestanku in na javnem shodu ogromna. Zanimanje za našo organizacijo nepričakovano.

Novo mesto.

V Novem mestu se je vršil sestanek zaupnikov za ustanovitev Kmetско-delavske zveze v gostilni nad kolodvorom. Dasi je bila udeležba precej pičla zaradi prometnih razmer (kakor smo izvedeli, so prejeli mnogi vabila šele dan po sestanku!), vendar je splošno zanimanje ter resna volja do dela teh 20 navzočih zaupnikov dokaz, da bodo poskrbeli tudi za ustanovitev krajevnih organizacij vsak svoje okolice, ki ni mogla biti zastopana. S posebnim zadovoljstvom smo opazili, da so vsi navzoči že komaj čakali, da začne naša stranka tudi z delom po kmetih, tako da je že pol dela izvršenega: potreba in cilji naše organizacije sta že tu. Torej ne bo težko organizirati.

Sestanek je zavzel vse popoldne. Žalibog smo ga morali ob 16. uri prekiniti, da smo se mogli udeležiti pogreba sodruga Ogorevca, tajnika novomeške kraj. politične organizacije JSDS. Odkritosrčno sožalje vseh, ki so ga poznali kot vestnega in pridnega pristaša naše stranke ter idealnega njenega organizatorja, je bilo najlepše izraženo v dejstvu, da smo ga soglasno pogrešali tudi na tem sestanku, ker vemo, da bi bil z vso svojo vztrajnostjo pomagal tudi pri ustanovitvi Kmetско-delavske zveze. Kako splošno pa so ga cenili vsi, tudi pristaši nasprotnih strank, to je pokazal njegov pogreb. Novomeščani že dolgo niso videli tako velike udeležbe pri slovesu zemljana.

Naročnikom!

Vsled škandaloznih poštnih razmer dobivajo nekateri naši naročniki list šele v ponedeljek ali torek. Naj povprašajo vsi

ti pri svojih poštnih uradih, kje leži krivda, saj je naš list dotiskan že v središču zvečer in v četrtek razposlan. Če leži krivda na pošti, naj nam poročajo, da ukrenemo vse potrebno, da se take neurednosti odpravijo.

V prihodnje bomo izdajali list še za en dan preje, tako, da bo ob torkih zvečer dotiskan in v sredo razposlan. Upamo, da ga bodo potem dobivali vsi redno do nedelje.

Uprava „Ljudskega Glasa“.

Matija Gubec.

V nedeljo, 15. t. m., je minilo 350 let, odkar je umrl junaške in mučeniške smrti veliki voditelj in prvobornik za osvoboditev kmetijskega ljudstva — Matija Gubec, kmetijski kralj imenovan.

Cudni časi so bili tedaj. Kmet je bil največji revež, brezpraven tlačan, s katerim je počel tuji graščak, kar se mu je zljubilo. Kmet ni bil niti človek, ampak navadna žival, katerega je graščak lahko prodal, ubil ali kar je hotel. Kaj je čudnega, če je telo v našem ljudstvu zato neomejeno sovraštvo proti tem okrutnejšem, a kaj so hoteli storiti. Pomoči ni bilo nobene. Tedaj je organiziral Matija Gubec naše kmetijsko ljudstvo v mogočno armado in uprizoril veliki kmetijski punt. Poairali in goreli so gradovi, vse je kazalo, da se bo naše kmetijsko ljudstvo osvobodilo svojih tlačiteljev, saj so dosegli nekaj lepih zmag.

Pa sovrag je bil premočan. Plemstvo je s pomočjo cesarske vojske premagalo slovensko-hrvaško kmetijsko ljudstvo, ujeti so bili voditelji in prišla je kazen. Kmetom so naložili nove davke, tisoče so pobesili, voditelja, Matijo Gubca, so pa kronali z razbeljeno železno krono na razbeljenem prestolu v Zagrebu, kjer je v nepopisnih mukah izdihnil.

350 let je minulo od tedaj, a naše ljudstvo ni pozabilo tega svojega največjega in najslavnejšega mučenika. Uničena je bila sicer odporna sila slovenskega kmetstva za dolgo, dolgo, a Gubčeva stara pravda je živela v srcih našega ljudstva do današnjega dne. Kar ni zmožel Gubec tedaj, bomo zmogli, navdhanjeni z Gubčevim duhom, danes mi, bo zmogla nova revolucionarna organizacija kmetijsko-delavskega ljudstva, to je

„Kmetijsko-delavska zveza“.

Dopisniki

nam pošiljajo pogosto pisma z različnimi vprašanji. Po možnosti bomo odslej istim redno odgovarjali v „Listnicu uredništva“ na zadnji strani, zato opozarjamo vse prijatelje in dopisnike na ta del lista. Ko ošujemo stalno tajništvo, bomo na vsako prošnjo in dopis posebej odgovorili.

Uredništvo in K. D. Z.

Dopisi.

Sv. Duh na Ostrem vrhu.

Dne 8. februarja se je vršil pri Svetem Duhu ljudski shod socialno demokratične stranke, kateri je bil jako dobro obiskan. Govoril je sodrug Kaučič iz Maribora, kateri je v svojih temeljnih izvajanjih prav pošteno razkrinjal delovanje klerikalcev in samostojne kmetijske stranke. Samostojna kmetijska stranka je prišla tudi nastavljal k Sv. Duhu svoje limanice, ako bi se obesil nanje kakšen Gimpl, obljubljal jim sedaj, da se bo po deželah cedil med in mleko, ako bodo prišli samostojni na krmilo. Pa kako bodo kmetije razočarani, ko bodo videli, da bo samostojna kmetijska stranka pripravila za kmetu in delavca namesto meda in mleka eno

veliko jezero, smrdečega stranišnega dre... Ja, ja, obljubiti in dati je preveč, zato Vam kliče: Kmetije in delavci, pokazite hrbet liberalni samostojni kmetijski stranki in klerikalcem, ter pristopite vsi kot en mož k socialno demokratični stranki, katera se bojuje za pravice kmetijskega in delavskega ljudstva. Ustanovili smo si tudi organizacijo socialno demokratične stranke, h kateri je pristopilo že lepo število članov.

V odbor so bili voljeni: Sernko Ivan, predsednik; Pušnik, tajnik; Kurej Ignac, blagajnik; in Sernko Konrad v odbor. Kmetije in delavci, le tako naprej za pravično stvar in zmaga bo naša.

Sv. Duh na Ostrem vrhu.

Pri nas imamo kaj finiga učitelja z imenom Majcen Alois. Seveda je ta učitelj vse drugo kot poštenjak, je hud klerikalec, in ima tudi aprovizacijo za uboge. Akoravno je ta čedni možakar do mozga črni klerikalec, je vsekakor pozabil na sledeče besede Jezusove: „Kar date ubogim v mojem imenu, to ste meni dali.“ Ta čedni klerikalni Majcen pa ravna drugače! On da tistemu, kateri ne rabi nujno, in ne da tistemu nič, kateri je potreben najbolj. Zadnjič je prišla moka za aprovizacijo, in ta čeden gospodek Majcen je razdelil moko samo med svoje klerikalne podrepnike, a najpotrebnejši niso dobili nič. Tukaj se zopet jasno kaže klerikalna ljubezen do bližnjega. Kmetije in delavci so skrajno razburjeni čez tako krivično razdelitev moke, ter pozivljajo merodajno oblast, da naj naredi v aprovizaciji za uboge red, ker drugače bomo si sami mogli red narediti ter odstraniti švindlarje. Z g. Majcenom bomo se odsihdop pogosteje pečali.

Iz Selc nad Škofjo Loko.

Deželna vlada je sicer že razpustila naš črni občinski odbor in imenovala za župana klerikalca Šmida, vsled česar gospodarijo še vedno isti ljudje, kakor preje. Kako usmiljenega srca je to klerikalno solnce, ve revno ljudstvo najbolje samo. Prišla je moka za reveže, a nanje se mogočni klerikalni bogataši niso prav nič ozirali, ampak mogotci so si jo kar lepo med seboj razdelili. Zadnjič čas je že, da ljudstvo pošteno obračuna s to sodrgo, ki misli, da je vsemogočna. Zlasti čutijo klerikalno občin. gospodarstvo občine, vojne vdove in sirote, ki so brez dela in brez jela. Odločno zahtevamo, da dobi ljudstvo nadzorstvo pri razdeljevanju živil, da si ne bodo bogatini vse kar pod roko razdelili. Koliko je prišlo in komu se je dalo, to hočemo vedeti in zato nam bodete dajali še račun in odgovor, to si zapomnite bogataši vseh kalibrov in vseh strank, saj ste vsi enaki, pa naj bo klerikalec, liberalalec ali samostojnejš. Sedaj je drugače, kot je bilo pa pred in med vojno. Pri vsakem razdeljevanju blaga zahtevamo tudi socialisti svojega zastopnika. Malo časa boste sedeli še na stolčkih, a tudi za to kratko dobo zahtevamo poštenosti.

Zavratac pri Sevnici.

Tudi po naših krajih se klatijo agitatorji stranke liberalnih gruntarjev, ali kakor se sami zovejo: samost. kmet. stranke ter po svoji navadi kažejo in obrekujejo zlasti socialiste. V želodcu jim leži zlasti naše poverjeništvu, zato gobezdajo okrog, da to poverjeništvu le redi kup socialistov, a baš sedaj prebiramo v „Ljudsk. Glasu“, kaj je to poverjeništvu storilo že dobro za ljudstvo, medtem, ko od vseh drugih nimamo nič.

Slavenski vrh pri Radgoni.

Pri nas imamo prav prijetno življenje. Za nobeno stvar nam ni treba skrbeti, vse opravijo za nas duhovniki. Vodijo posojilnico, kmetijsko zadrugo, vodijo občino in politiko, tako, da se nam revežem res ni treba brigati za nobeno stvar. No, pa ljudstvo bo že gledalo, da bo pri prihodnjih

volitvah osvobodilo te reveže prevelikega dela in napora.

Ruše pri Mariboru.

Pred kratkim se je vršil pri nas shod Samostojne Kmetijske stranke, katerega se je udeležilo precej ljudi, med njimi tudi socialisti. Naši sodrugi so jim v obraz povedali, da je ta stranka le privesek kapitalistov in v njihovi službi. Dokaz: Ekonom in Jadranska banka. Govornik teh liberalnih gruntarjev je protestiral proti brezposelni podpori, čeprav dobro ve, da jo dobivajo le nekateri najpotrebnejši. Torej liberalni gruntarji bi radi odžrli revnemu ljudstvu še to malo, kar dobivajo. Da liberalalec nima srca za reveža, smo mi od nekdanj trdili, sedaj to še sami priznavajo. K besedi se je oglašil neki klerikalec, ki je seveda tudi pomagal udrihati po delavstvu. No, mi se liberalnoklerikalnega sovraštva prav nič ne bojimo, revno ljudstvo ve, kje je njegovo mesto in kdo je njegov prijatelj.

Iz Kmetijsko-delavske zveze.

Pozor zaupniki!!! Nujno vas prosimo, da ne sklicete prav nobenega shoda brez prejšnjega privoljenja osrednjega tajništva. Zgodi se pogosto, da sklicajo v kakem kraju kar na svojo pest shod in zahtevajo potem govornika iz Ljubljane. Dotični govornik je pa za napovedan dan odpuhan že drugam in tako ostanejo ljudje na cedilu. To se mora odpraviti, vsak shod se napove šele potem, ko je dogovorjen z osrednjim tajništvom.

Kmetijska del. zveza in viničarji. Med ubogimi viničarji vlada za našo zvezo ogromno zanimanje. Javljamo jim, da bomo med njimi začeli nemudoma ustanavljati krajevne organizacije naše »Kmet. del. zveze«. Ker imajo pa viničarji še celo vrsto svojih zantev, bomo po ustanovitvi nekaterih krajevnih organizacij združili te v smislu § 3 naših pravil v posebno viničarsko okrožno organizacijo, ki bo reševala specialno viničarske zadeve. Zaupniki, javite nam takoj, kje je pripravljeno vse za ustanovitev krajevnih organizacij. — KDS.

Prispevki za K. D. Z. Od vseh strani prihajajo vprašanja, kakšni bodo prispevki za našo organizacijo. To vprašanje bo za enkrat rešil zaupni sestanek 29. t. m. Urediti bo treba približno na tale način: »Ljudski Glas« mesečno 150 K, za osrednje vodstvo 30 vin., za strankin davek 30 vin., za krajevno organizacijo 30 vin., skupno 2 K 40 vin., ali okroglo 2 K 50 v. mesečno. Od tega bodo blagajniki kraj. organizacij pošiljali v Ljubljano od vsakega člana 2 K 20 v, po 30 v pa obdrže kraj. organizacije za kritje lastnih potreb. Iz denarja, ki se bo pošiljal v Ljubljano, bo tako krita naročnina za »Lj. Glas«, strankin davek in prispevki za osr. vodstvo. Blagajniki in zaupniki bodo morali seveda paziti, da se bodo vsi prispevki redno vplačevali in določen del redno mesečno pošiljal skupni blagajni v Ljubljano. Pripominjamo, da je to načrt, definitivno bo o tem sklepal zaupni sestanek.

Naša stranka in KDZ. V kratkem, še pred našim zaupnim sestankom, se vrši seja izvrševalnega odbora JSDS, kjer se bo uredilo razmerje naše organizacije do stranke. Prodrli bo gotovo načrt, da se vse dosedanje kraj. polit. organizacije JSDS po kmetijskih krajih izpremeje v krajevne organizacije »Kmet. del. zveze«. Enako se bo določilo tudi zastopstvo KDZ v izvršev. odboru in v načelstvu stranke. Sklepe takoj objavimo.

Kaj hoče »Kmet. del. zveza«? Mnogo tisoč izvodov te brošure je že šlo med ljudstvo, a še vse premalo. Dolžnost vseh

zavrnjen po deželi je, da nemudoma naroče pri upravi našega lista vsaj po 50 izvodov te neobhodno potrebne brošure, kjer se dobe vsa navodila in jih razširijo v svoji občini med ljudstvo. Denar se pošlje potem, ko brošuro razprodajo. Izvod stane 60 vin.

Kaj je ukreniti proti draginji?

(Dalje.)

Potem je napraviti tudi na znotraj red. Železničarje je potreba najprej pošteno plačati, potem pa se naj zahteva od njih tudi poštena služba.

Iz teh razlogov zahtevamo v polni zavezi, da gre tu za konsolidacijo in okrepitev celote in eksistenčne pogoje milijonov, da se mednarodne trgovske vezi, zlasti one med podonavskimi državami olajša in da se izboljša v notranjosti promet. Obenem pa moramo že sedaj gledati na to, da se bo proizvajalo v državi več industrijskih pridelkov. Primeroma lahko bi se dalo izrabiti in dovršiti malone izdelani elektrarni na Fali in Vrsnici. S tem bi se prihranilo veliko premoga, ki bi ga lahko drugače uporabili. V Bosni ležijo neizrabljena velikanska polja železne rude in soli, nam pa vsega tega manjka. Tudi sladkor bi lahko proizvajali v doglednem času doma. Vse to bi življenjske razmere v celoti izboljšalo, draginjo pa odpravilo. Zato zahtevamo, da vzame država priprave za to v roke. V ta namen se mora dobiti denarja.

Vzporedno s temi predpripravami se mora izvesti zamenjava naše krone za nov denar, ki ga ne bo mogoče ponarediti. Seje potem se bo dalo začeti z mednarodno trgovino. Ta izmenjava se mora izvršiti v razmerju 1 : 1. Izmenjava krone v drugačnem razmerju je nepotrebna.

Draginja ne izvira od tod, da kurz krone na pr. v razmerju z liro ni tak, kot je bil pred vojno, ampak od tod, da je njen kurz znatno manjši kot je njena vrednost na domačem trgu. To pa je predvsem posledica nesoglasja med izvozom in uvozom, o kojem smo že zgoraj govorili. Taka regulacija valute pa bi draginjo naravnost povečala. Zakaj ona bi zmanjšala plače po novem razmerju, cene blaga pa bi prav gotovo ne padle v istem razmerju.

Zato zahtevamo zamenjavo krone v razmerju ena proti ena, ki pa se mora čimprej izvršiti.

Na teh treh poljih se bo dobojeval velik boj proti draginji.

Našim zastopnikom v vladi mora dati stranka navodilo, da delujejo v tem pravcu.

Vse to, in le to je v stanju draginjo v jedru odpraviti. Treba je pa pomisliti, da ljudje ne morejo na to čakati, da se vse to izvrši. Zato moramo misliti tudi na sredstva, ki sicer ne bodo mogla odstraniti glavnih vzrokov draginje, ki bodo pa vsaj za hip odstranila njeno težo in omogočile ljudstvu, ki je danes boso in golo, da se preživi. V izrednih razmerah je treba tudi izrednih protiukrepov. To je splošna zahteva vsega ljudstva in ako bo socialistična stranka v vladi, bo te zadeve izvedla ali pa bi morala prepustiti vso odgovornost drugim.

Kakšne so te zahteve? Ljudstvo hoče živeti in zahteva cenenih živil. Ker so cene živil za naše razmere neupravičeno visoke, zahtevamo, da se postavijo vsaj velike zaloge živil pod zaporo in oddajajo po stalno določenih cenah. Mnenja smo, da se dajo te cene posestnikov teh zalog prepisati. Drugače pa je treba k ceni živil iz državnih sredstev doplačati. Sredstev za to pa se ne sme nalagati v

nobenem slučaju ljudstvu na rame. Saj je ustvarila draginja tudi v tem oziru izredne razmere, da se nabirajo pri gotovih ljudeh — in mi jim pravimo verižniki in navijalci cen — ogromni dobički. Te dobičke nosi danes trgovina s svojim nenaravnim razvojem. Kdor je izvozil recimo do pred kratkim en vagon masti v Avstrijo je moral „zaslužiti“ hočeš nočeš 300.000 K. Vsakemu je jasno, da to niso nobeni trgovski dobički več, ampak nekaj popolnoma drugega. En človek bogati na škodo drugih. Kdor dela s takimi zaslužki, temu ne bo nobena cena previsoka. Ker lahko oni vsako ceno plačujejo, postajajo cene še višje. Ljudstvo tega ne bo več mirno gledalo in naša stranka, stranka razredno zavednega proletarijata, mu bo stopila v tem velikem boju na čelo.

Mi zahtevamo, da vlada ta boj izvede in da ji ljudstvo in politične stranke pri tem pomagajo.

Če hoče vlada ta boj izvesti, mora imeti najprej urade za boj proti draginji. Ti uradi naj bi zbirali oprti na poročila ljudstva in njegovih organizacij podatke o stanju zalog in gibanju cen in naj bi imeli široka pooblastila, da bi mogli nastopiti proti posameznim primerom verižništva. Iz načrtov, ki se nahajajo tudi v tej knjižici, — o teh načrtih ne bomo trdili, da niso potrebni izboljšanja, oni niso zakon, ampak samo primer, pravec o kojem se gibljejo naše zahteve, lahko vsak uvidi, kako si to mislimo. Te komisije naj bi poskusile tudi vse one brezposelne ljudi iz trgovine izločiti, ki se bavijo danes brez potrebe s trgovino, tiščijo v mesta in večajo tam do neznosnosti stanovanjsko budo. V kontrolne svrhe se mora danes od trgovcev zahtevati, da delajo vsi s stalnimi cenami ali v trgovini z numeracijo oziroma cenc, ki je vsakemu razumljiva. Vsi čezmerni dobički naj se kot davek od države konfiscirajo, kakor se je to po hvalevrednih ukrepih sedanje demokratsko-socialistične vlade že zgodilo in uporabilo za pocenitev živil.

(Dalje prih. dnjič.)

Po svetu.

Jadransko vprašanje

še vedno ni rešeno. Ententa je položila Jugoslaviji nož na vrat in zaklicala, podpisite, kar zahtevajo Lah, ali vas pa zadušimo. A Jugoslavija se je uprla in ententa svoje grožnje ni izvršila iz strahu pred — Ameriko in njenim predsednikom

Wilsonom.

Fogosto smo mislili, da igra ta mož le komedijo, ker nismo mogli razumeti drugače strašnega nasilja, ki ga uganjajo pariški razbojniki nad ubogimi narodi, a sedaj nam je jasno, da je bil Wilson v mnogih ozirih premagan in prisiljen podpisovati, kar so drugi sklenili. V vseh ozirih se pa le ni hotel udati in ravno na jadranskem vprašanju neizprosno vztraja. Pomislimo le, kaj bi bilo, če bi še Wilson ne stal tako odločno na naši strani. Lah bi nam že davno pobrali vse.

Bije se hud boj

sedaj med entento in Ameriko baš zaradi nas. Ententa hoče ustrčiti Lahom, Amerika pravici in nam. Zato še vedno ni rešitve. Upajmo, da pomaga Wilson, saj ima v rokah strašno moč, pred katero popada vsa ententa na trebuhe, to je — denar.

Na Mažarskem.

je sklican parlament, v katerem bodo gospodarili s pomočjo nasilja in sleparij izvoljeni klerikalci. Take so posledice brezglavega boljševizma. V kratkem bodo morali Mažari podpisati tudi mirovno pogodbo, ki se te dni kuje zanje v Parizu. Oropani bodo vsega. Kdor visoko hodi, nizko pade.

Na Ruskem

je še vedno pri starem. Sicer pa od tam tudi ni nobenih zanesljivih vestí, zato moramo biti silno previdni o hvalisanju boljševikov, ki nekaterim nezreim ljudem tako silno ugajajo.

Na Španskem

imajo velike križe. Nobena vlada se ne more dolgo obdržati. Španska je v vojni neizmerno obogatela, kapitalisti so postali silno ošabni, kakor povsod in nočejo ničesar slišati o pravicah revnega ljudstva. Štrajki so na dnevnem redu.

Z Grki

je živela naša država vedno v prijateljskih odnosih in vse kaže, da bo ostalo pri tem tudi v bodoče. Sedaj se vrše v Belgradu pogajanja z grškimi zastopniki, kako bomo lahko svobodno uporabljali tuko v Solunu, ki je za Srbijo enake važnosti, kot za nas Reka.

Danska

je postala večja. V mirovni pogodbi z Nemčijo je bilo določeno, da se vrši v deželi Slesvik-Holstein, ki leži ob Danski, in ki jo je Nemčija pred 50 leti ugrabila Danski, ljudsko glasovanje. Ljudstvo se je z ogromno večino izreklo za Dansko.

Vojni krivci

Kakor znano, zahteva ententa od Nemčije izročitev vseh, ki so zakrivili vojno ali postopali med vojno proti mednarodnemu pravu. Izročili so Nemčiji seznam vseh oseb, ki jih zahtevajo, a Nemčija se brani, izročiti jih. Ententa grozi, a ne ve se še, kako bodo zadevo uredili. Tudi Jugoslavija zahteva od Nemčije izročitev štirih okrutnežev, ki so med vojno divjali po Srbiji.

■ Iz naše države. ■

V Belgradu se bo začela zopet stara pesem. Vlada je odstopila, a ni nobenega, ki bi bil v stanju sestaviti drugo. Odstopil je tudi že Vesnič in grda komedija, ki smo jo opazovali vlansko jesen, se bo začela iznova. Uboga država in ubogo ljudstvo, ki ima take voditelje.

Parlament je „zboroval“ 16. t. m. Vse klerikalno časopisje se je drlo in zahtevalo sklicanje parlamenta. Bil je sklican, k seji je pa prišlo 40 poslancev. Razženite nemudoma tak „parlament“ in razpišite takoj volitve! To je, kar mi zahtevamo, klerikalci se seveda boje volitev, zato hočejo, da bi ostal kar sedanji parlament, katerega ni nihče volil.

Ljubljanska vlada se tudi vsled krize v Belgradu ne more sestaviti. Res, lepo delajo, le tako dalje in državo mora vzeti vrag, kar bi naši klerikalci menda prav radi videli. Po njihovem mnenju bi naj bila Slovenija samostojna država, za vladarja bi pa povabili papeža, kateremu so Lah pred 50 leti vzeli nekdanjo državo. Jej, kako lepo bi bilo potem. Ne bilo bi treba nobenih občinskih odborov, vse bi opravili kar v farovžu gospodje sami, za okrajne glavarje bi pa postavili tehante. Ljudstvo bi osvobodili časopisov, saj bi zadostovala „Oslovska trobenta“ in „Bogoljub“. Namesto shodov misijone itd. in Slovenija bi se izpremenila čez noč v paradiz. Vse šole odpraviti in v vsakem okraju sezidati lemenat, ali pa vsaj klošter.

Oblačilnica za Slovenijo v Ljubljani bo — kakor se uradno naznanja — do preklica vsako sredo in vsak četrtek odprta samo za nameščence javnih uradov v Ljubljani. Na to opozarjamo vse občinstvo, posebno ono z dežele, da ne bo imelo nepotrebnihih potov in pa stroškov.

Iztihotapljenje živine na Reko, s katerim se podpira nam sovražna D' Annunzijevo vojska, je veleizdaja. Tisti, ki

tihotapijo preko demarkacijske črte, posebno konje, vprežno in drugo živino na Reko, se izpostavljajo resni nevarnosti, da se bodo morali radi veleizdaje zagovarjati.

Zakupnina razdeljenih veleposestev. Ministrstvo za agrarno reformo je odredilo, da se za veleposestva, ki so bila razdeljena siromašnim kmetovalcem, začasna zakupnina za leto 1920 plača v imenu zakupnine, pravnih in drugih stroškov znesek, enak osemkratnemu čistemu katastralnemu dohodku, in deset kron za vsako jutro. Ravno tako se bo odredila zakupnina za zemljišča, dana v zakup dobrotoljcem, vendar pa je dobrotoljci ne bodo plačali, temveč država sama.

Izgon tujcev iz Zagreba. Zagrebška vlada je ukazala izselitev 2439 tujcem; od teh se je dejansko izselilo 923 oseb, drugi so ostali. Židje se pritožujejo, da je izgon naperjen v prvi vrsti proti njim.

Oglje za kovače. Ker so se čule pritožbe, da primanjkuje domačim kovačem po deželi oglja za njihov obrat, kar se občuti posebno pri nujnih popravah kmetijskega orodja, obrnilo se je poverjeništvu za kmetijstvo na merodajne faktorje in dobilo sedaj odgovor od državnega nadzornika veleposestva kneza Auersperga, da je del zaloge oglja in ev. tudi del nove produkcije na razpolago domačim kovačem. Radi naročil naj se obračajo domači kovači na Slovensko kmetijsko družbo (potom podružnic) na Gospodarsko zvezo v Ljubljani ali na Zadružno zvezo v Celju, ki bodo posredovale dobavo.

Mala obrt v nevarnosti. Mala obrt v Sloveniji se nahaja v zelo kritičnem položaju, posebno kovinske stroke. Železa itak ni dobiti, kakršnega se rabi, in sedaj preti katastrofa, ker ni koksa.

Zamenjava denarja se začne 15. t. m. po celi Sloveniji in Hrvatski. Zamenjavali se bodo 20, 50, 100 in 1000-kronski bankovci za nove kronске novčanice. Vsakdo dobi v novih novčanicah (bankovcih) baš isto število kron, kakor jih odda. Da se bo zamenjava lažje in hitreje izvrševala, je dobro, če naložite svoj gotov denar v denarne zavode. Kjer lahko potem dvigate kolikor in kadar hočete. — Priporočamo Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani, ki se lepo razvija ter uživa obče zaupanje. Hranilne vloge in vloge na tekoči račun obrestuje po 4%. Izvenljubljskim vlagateljem so na razpolago poštne položnice.

— V kratkem se prične prebiranje ali pregledovanje rojstnih letnikov 1896., 1897. in 1898. in pa redno rekrutovanje rojstnih letnikov 1899. in 190.

— Policijski zaporji so sedaj prenapolnjeni s tihotapci, tako, da za te tiče že primanjkuje prostora.

Gospodarske vesti.

g Državna kmetijska šola na Grmu priredi dne 24. in 25. februarja t. l. dvodnevni tečaj za napravo gnojlišč in gnojničnih jam. Tečaj je namenjen zidarskim mojstrom in gospodarjem, ki imajo priti in se vzdrževati na svoje stroške. Tečaj se prične v torek, 24. februarja ob 9. uri dopoldne. Udeležbo na tečaju je priglasiti pisмено najkasneje do 21. februarja t. l. ravnateljstvu državne kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

g Začasne cene mesu. Odsek za določanje cen je v svoji seji dne 31. januarja 1920 sklenil, da smejo mesarji do tedaj, da se ugotovi prava nakupna cena, prodajati goveje meso po sledečih cenah; a) meso I. vrste po 22 K kg, b) meso II. vrste po 20 K kg. Prestopke kaznuje urad zoper navijalce cen z zaporom do enega meseca in z zaplenbo blaga.

g Valute na zagrebški borzi 6. februarja: ameriški dolarji (100) 125 K; 10.400 kron; carski rublji (100) 125 K; nemške marke (100) 195 K; leji (100) 200 K; lire (100) 760 K.

d Kateri bankovci so veljavni? Ker so nastali dvomi, ali se morejo sprejemati bankovci, ki nosijo kolke z ravnimi (neperforiranimi) robovi in so opremljeni po največ s hrvatskimi žigi, se opozarja, da so vsi bankovci, kolkovani s takimi kolki, veljavni, ako so sicer ti kolki pristni in je kolkovanje pravilno izvršeno. Torej ni nihče upravičen, da zavrača take bankovce. — Predsedstvo delegacije ministrstva financ v Ljubljani.

Naročnikom!

Ker smo v zadnjem času priložili vsem naročnikom poštne položnice, nujno opozarjamo, da naročniki, ki naročnine še niso poravnali, to nemudoma store. To je zadnja številka, katera se jim pošlje.

Uprava
„Ljudskega Glasu“.

Izšla je

Propagandna knjižnica „Kmetško-delavske zveze“

I. zvezek:

Kaj hoče

„Kmetško-delavska zveza“.

Priredil:

Jurij Skopec.

Brošura ima nasledjo vsebino:

1. Le vkup, le vkup uboga gmajna!
2. Kaj hoče „Kmetško delavska zveza“?
3. Pravila „Kmetško delavske zveze.“
4. Kako ustanovimo „Kmetško delavsko zvezo“?
5. Kako vodimo „Kmetško delavsko zvezo“?

Sodrugil! Zaupniki po deželi! Naročite takoj to brošuro ter jo razširite v tisočih izvodih med naše ljudstvo. Osobodimo kmetški proletarijat dosedanega suženjstva, organizirajmo ga.

Razpošilja se najmanj po deset izvodov. Izvod stane 60 vin. Naročite takoj!

☞☞☞ Za ženske. ☞☞☞

Nagajivčki. Ugneti v testo 13 dkg presnega masla, 9 dkg sladkorja, 18 dkg moke, 1 dkg neolupljenih, drobno zrezanih mandeljnov in vanilje. Testo zvaljaj v ne pretanko pločo in zreži v kolobarčke, katere speci na pločevini bledorumeno. Še vroče pomaži na spodnji strani z marelično ali kako drugo omako, pritisni drugega nanj in potresi z vaniljo, pomešano s sladkorjem.

Velikonočni ruski sir. Deni v sirji žakliček ali ožemavec 4 kg svežega kravjega sira in pusti ga 24 ur v stiskalnici. Ko je iztisnjen do zadnje kaplje, ga zmešaj z eno četrtino litra kisle smetane, eno osminko kilograma sirovega masla in 2 žlicama soli. To stlačij v plitvo leseno štirioglasto posodo, pokrij z deščico in obteži s kamnom. Črez dve uri stresi iz škatlje. Na Ruskem nareče iz takega sira piramido, ki ima na vrhu križ in na straneh cvetlice in znake Kristusovega trp-

ljenja. Poleg piramide sira pride jagnje iz sirovega masla in piramida kuhanih jajec.

Suhor. Bolniki in stari ljudje prebavijo težko vojni kruh. Lahko se zgodi, da še tega ne bo, treba je kaj preskrbeti. Tu navedeni suhor se drži lahko par let, ne stane dosti, je primeren za terjet in kavo ali čaj. Treba je: tri četrt kilograma pšenične moke, 3 dkg sirovega masla, dve jajci, 7 žlic stolčenega sladkorja in 15 gramov droži. — Iz tega zamesi z mlačnim mlekom trdo in gosto testo. Mesiti ga je treba dolgo, bolj ko je umešeno, bolje je. Ko je dobro zmlajeno, deni na namazano pekačo in vtakni takoj v primerno gorko pečico. Vročina ne sme biti tako huda, kakor za navaden kruh. Ko je pečeno, razreži na tanke rezine, potresi s stolčenim sladkorjem in deni nazaj v pečico, da se posuši do kraja. Spravi v pločevinasti ali v papirni škatli na suhem kraju.

Za krvaveče ali gnojne dlesni. Polovico rženega žganja in polovico kolinske vode (Kölnerwasser) zmešaj v steklenici in zamaši. Zjutraj in zvečer kani tega toliko v pol kupice mlačne vode, da postane voda mlečna in si s tem izpiraj usta. Bolne dlesni in zobje se bodo pokrepčali, zdrave bo varovalo tako izpiranje bolezn.

Možete obdržati svojo lepoto? Možete imeti kakor baržun mehko kožo? Možete solnčnih peg, mozoljev in ogrcev?

Uporabljajte Fellerjevo pravo Elza obrazno, kožo obvarujočo pomado! Občudovani bodete! Zavidani! 1 lonček 6 K, No. III močnejše vrste 9 K. K temu Fellerjevo najfinejšo lilijno-
:: mlečno milo 15 K. ::

Možete imeti lepe, zdrave lase!

Fellerjeva prava Elza Tannochina pomada za rast las doseže bujne lase! Zapreči prhaj, prerano osivenje! Zabrani plešo! 1 lonček 6 K, No. III 9 K. K temu močno terovo milo za umivanje glave 8 K. Šampon 1 K. Mazilo za brke 1 K 80 v.
:: :: in 2 K 50 v. :: ::

Mučijo Vas kurja očesa?

Fellerjev pravi turistovski obliz učinkuje brez bolečin, hitro in zanesljivo! Nobenih kurjih oces več! Nobenih žuljev! Nobene trde kože! Mala škatljica 3 K 50 v., ve-
:: :: ilka škatlja 5 K 50 v. :: ::

Zelite še kaj?

Fellerjeve Elza umivalne pastilje (Kolonjska voda). 1 škatlja 5 K.
Fellerjev usipalni prašek proti potenju. 1 škatlja 5 K. Fellerjev mentolni črtnik zoper glavno- in zobobol. 1 škatljica 3 K 50 v.
Fellerjev Elza fluid, 6 dvojnatih ali 2 veliki specijalni steklenici 24 K.
Najboljši parfum z najfinejšim duhom od 8 K naprej. Najfinejši Hega-puder Dr. Kluger, bel, roza in rumen, 1 velika škatlja 12 K.
Močna Francovka v steklenicah po 6 K in 16 K. Omot in poštnina posebej a najceneje.

EUGEN V. FELLER, ljekarnar

Stubica Donja

Elza trg Nr. 358 (Hrvatska).

Kmečki delavci, viničariji, kmetije, pozor!

Trumoma pristopajo v našo Kmečko delavsko zvezo možje in žene, fantje in dekleta, cele družine, zato se bo pripetilo, da bodo dobili po nekaterih družinah po 2 ali še več izvodov našega prijatelja in zagovornika „Ljudskega glasu“. — Kjer se bo to zgodilo, pišite ali povejte takoj kmečkemu tajništvu, da se to popravi tako, da bo vsaka družina, če ima več članov v naši Zvezi dobivala samo en Ljudski glas, ter plačevala zato tudi manjšo članarino. — Na delo možje, ko preberete naš list, ga dajte naprej tistim omahljivcem, ki še niso v naši Zvezi, in tudi oni se bodo pridružili za boj za staro pravdo in naše pravice!

Drobiž.

Kako je Foch dobil vojsko. Andre de Maricourt je objavil v „Echo de Paris“ članek o maršalu Fochu, s katerim se je večkrat razgovarjal. Foch je dejal: „Kako sem dobil vojsko? S tem, da sem pušil svojo pipo, torej, da se nisem razburjal, zakaj vsakršnega razburjenja sem se moral ogibati. Mogoče, da je bila naloga težka, zakaj naša vojska je bila nenavadna. Bila je vojska vlad. Resnica je, Nemci so imeli izvrstno armado, vojskovodje so bili prvovrstni, ali manjkal jim je Moltke. Ta bi izvestno ne bil tako nepreviden, da bi bil začel vojsko, ne da bi bil poizkusil neutralizirati Rusko. Če bi se bil pa že moral vojskovati, bi se bil vojskoval drugače. Brzovlak so bili izročili postiljonu. Mi smo morali zmagati.“ Ob koncu pogovora je maršal še pripomnil, da se je v njem rodila misel na revanche tedaj, ko je kakor 17letni mladenič gledal Nemce v Mecu.

Cesar Viljem in vešala. Francoski in londonski listi priobčujejo privatna pisma nenškega cesarja Viljema na ruskega carja Nikolaja. V pismu z leta 1895.

piše Viljem Nikolaju med drugim: „Moj rajstag niha na levo in desno, naprej in nazaj med socialisti in ultramontanskimi katoličani. Vsi pristaši onih dveh strank zaslužijo po mojem mišljenju edino to, da bodo obešeni.“ — Sedaj je Viljem mnogo bližje vešal, nego nemški katoliki in socialisti.

* **Koliko je židov.** Po statistiki je na celem svetu 15,430.000 Židov, od katerih se nahaja v Palestini 100.000, na Poljskem in v Ukrajini pa 3,300.000, v današnji Rusiji in Sibiriji 900.000, v Rumuniji 650.000, v Nemčiji 45.000, na Ogrskem in Čehoslovaškem po 45.000, v Veliki Britaniji, na Irskem in v današnji Avstriji po 300.000, na Litavskem 250.000, v Jugoslaviji 200 tisoč in v Holandiji 116.000.

* **Rudeče pleme bo izumrlo.** „Arkans Gazette“ piše, da bo indijsko pleme v severni Ameriki kmalu izumrlo. Bolj nego alkohol jih uničuje dotik s civilizacijo. Živijo v Indian teritory in jih je še 350.000. Pleme je bogato, ker poseduje rude, gozdove, petrolejske vrelce, pašnike. V zadnjih decenijah so se jeli tudi oni baviti s trgovino in so tako prišli v dotik s svetom. Zelo se ženijo in možijo z belim plemenom, zlasti z Italijani, katerih kolonija se nahaja v njihovi bližini. Otroci iz teh zakonov niso več bakrenorudeči, temveč nekako belo-bakreni, a otroci od teh mešanec so že navadno beli. — Računa se, da ne bo v 50 letih nobenega Indijanca več.

* **Turkinje se modernizirajo.** V Tirani v Albaniji je ustanovil italijanski Rdeči križ delavnico za šivilje. Turške žene zahajajo pridno v to delavnico ter si pustijo napravljati razne moderne obleke. Ne brigajo se dosti za stare tradicije in tudi na ulici jih je že vkljub prepovedi videti z odkritim obličjem.

* **Krematoriji v Nemčiji.** V Nemčiji deluje 92 krematorijev in v septembru je bilo v njih sežganih 991 mrličev. Mesto Vratislava hoče napraviti posebno pokopališče, kjer se bo hranil pepel iz krematorijev.

N. GOGOLJ:

(Dalje.)

Majska noč ali utopljenka.

Mi smo že skoraj vse povedali o županu, kar je potrebno, a pijani Kalenik jo je prikolovratil komaj do polovice svojega pota in je še dolgo pital župana z vsemi izbranimi besedami, kakršne so mogle zdrkniti samo z njegovega lenega in brezveze se opletujočega jezika.

III.

Nepričakovani tekmeec. Zarota.

„Ne, fantje, ne, nočem! Čemu vse to neugnano početje! Kako da vam ne preseda že pohajkovanje? Tudi brez tega smo že postali slavni sam bogvedi s kakšnim razsajanjem. Lepše bo, da greste spat!“ Tako je govoril Levko svojim razposajenim tovarišem, ki so ga pregovarjali na nove burke. „Pa zbogom, bratci! Lahka vam noč!“ in s hitrimi koraki je odšel od njih po ulici.

„Ali spi moja jasnovka Hana?“ je mislil, ko je prišel do znane nam kočice s črešnjevimi drevjem. Sredi tišine je slišal tih pogovor. Levko se je ustavil. Med drevjem se je zasvetila bela srajca... „Kaj naj to pomeni?“ je pomislil, se priplazil bliže in se skrtil za drevo. Pri mesečnem svitu se je bleščalo lice dekleta, ki je stalo pred njim... To je Hana! Toda kdo je ta visoki človek, ki mu obrača hrbet? Zastonj je napanjal svoje oči: senca ga je pokrivala od nog do glave. Samo od spredaj je nekoliko padala luč nanj; toda najmanjši korak naprej bi ga že izpostavljala neprijetnosti, da bi bil razkrit. Tiho se je prislonil na drevo in se odločil, da ostane na mestu. Dekle je jasno izpregovorilo njegovo ime.

„Levko? Levko je še mlačnih zob!“ je govoril hriplo in polglasno visoki človek. „Če ga zalotim kdaj pri tebi, ga zlasam za šop...“

„Rad bi vedel, katera buča je to, ki se hvali, da me zlasa za šop!“ je tiho spregovoril Levko in iztegnil vrat, da bi ne preslišal niti ene besede. Toda neznanec je nadaljeval tako tiho, da ni mogel ničesar slišati.

„Kako da te ni sram!“ je rekla Hana, ko je oni dokončal. „Ti lažeš, ti me varaš; ti me ne ljubiš! Nikdar ne bom mogla verjeti, da me ti ljubiš!“

„Vem,“ je nadaljeval visoki človek. „Levko ti je načvekral mnogo prazne slame in ti zmešal glavo“ (v tem hipu se je zazdelo fantu, da mu neznančev glas ni popolnoma neznan in kakor da ga je nekoč že slišal); „jaz si že privoščim Levka!“ je nadaljeval neznanec z istim glasom. „On misli, da jaz ne vidim vseh njegovih pismovodij. Okusil bo on pasji sin, po čem so moje pasti!“

Pri tej besedi Levko ni mogel več zadržati svoje jeze. Primaknil se je do njega na tri korake, zamahnil na vso moč, da bi tako zasolil neznanca, ki bi kljub svoji navidezni moči težko izdržal udarec; toda v tem hipu je padla svetloba na njegov obraz in kakor ukopan je obstal Levko, ko je zagledal pred seboj svojega očeta. Nehote je stresal z glavo in nalahko siknil skozi zobe; edino to je izražalo njegovo osuplost. Na strani je zasumelo; Hana je hitro zbežala v kočico in zaloputnila vrata za seboj.

„Bodi zdrava, Hana!“ je zakričal v tem trenutku nekdo od fantov, ki se je priplazil in objel župana, — toda z grozo je odskočil, ker je zatipal ostre brke.

(Dalje prih.)

Listnica uredništva.

Dolenja vas pri Vidmu: Sodr. M. K.: Vaše pismo prepozno prejeli in ni bilo mogoče več dostaviti vabila. Pridete v Ljubljano??

Pesje pri Vidmu: Isto kot zgoraj. Tudi Vaše pismo prepozno dobili. Če pridete v Ljubljano 29. t. m. se oglasite takoj, da vam pošljemo vabilo.

Rogaška Slatina. Sodr. S. V—k: Vaši želji ugoditi nam je nemogoče.

Rečica na Paki (Korant). Sodr. I. S. S tisto odškodnino ne bo najbrže nič, ker so klerikalci v prejšnji vladi vso stvar zafurali. Če bo kaj, objavimo seveda v našem listu.

Podgozd p. Dvor pri Žužemberku: Sodr. A. Ž. Vaši želji smo že ustregli s tem, da smo izdali knjižico „Kaj hoče K. D. Z.“, ki jo prodajamo po 60. vin.

Mučni vas glavobol? Zobobol? Trganje v udih? Malo Fellerjevega pravega Elza-fluida in odpravljene so bolečine! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 27 K. Fellerjev Elza mentolni črtnik en komad 3 K 50 vin.

Želodec Vam ni v redu? Nekaj pravih Fellerjevih Elza-kroglic! Te so dobre! 6 škatlic 12 K. Pravi balzam 12 steklenic 30 K. Prava švedska tinktura 1 velika steklenica 12 K. Omot in poština posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elza trg št. 358, Hrvatska. C.

Miši-podgane stenice-šurki

in vsa golazen mora poginiti ako porabljaate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot proti poljskim mišim K 7—, za podgane in miši K 7—; osobito ostra pasta za podgane K 7—; za šurke K 7—; posebno močna tinktura za stenice K 7—; uničevalec moliev, prašek za uši v obleki in perilu, proti mravljam, proti ušem pri perutni K 6—; prašek proti mrčesom 6 K; proti ušem pri ljudeh 4—8 K; mazilo za uši pri živini 4—8 K; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničevalec rastlin) in mravljam K 6—.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport

M. Jünker, Zagreb 45., Petrinjska ulica 3.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani

: registrovana zadruga z omejeno zavezo :
aprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3 do 5. ure popoldne, v sobotah in dnevih pred prazniki pa od 8. do 1. ure popoldan in jih obrestuje po čistih 4%.

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana, Franciskanska ul. 6.
registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejše plakate in vabila za shode in veselice. ::

Letne zaključke.

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur itd.

Stereotipija. Litografija.